

La Humanitat

Any XI : Núm. 225
Barcelona, dissabte, 30 juliol de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremia: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

POLÍTICA INTERNACIONAL

Les eleccions d'Alemanya

Demà van a celebrar-se les eleccions alemanyes. No es tracta d'unes simples eleccions legislatives; les de demà afecten tant a la política interior d'Alemanya com a l'exterior. Tots els països i particularment els firmants del Tractat de Versalles tenen posada la

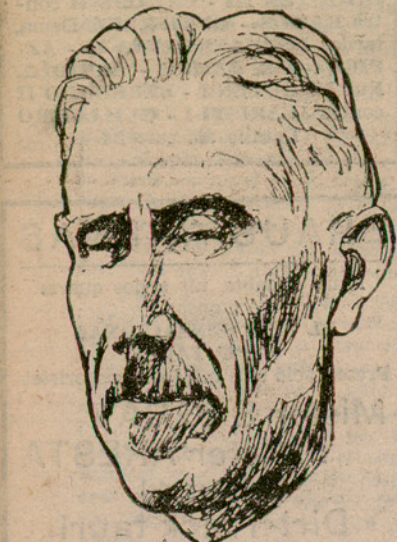
fan oposició a l'actual Govern i el recrudesciment de les lluites als carrers per a terroritzar la burgesia.

Hem de reconèixer que la Socialdemocràcia alemanya, no ha estat a l'alçada de les circumstàncies en la primera embestida del feixisme. Se-vering, Grzeinski, Weiss, s'han sotmes a Prússia sense la menor resistència. Si els socialistes de Prússia — Prússia és les dues terceres parts del Reich — amb els seus batallons de les "banderes del Reich" perfectament equipats, amb el seu mig milió d'homes, amb l'enorme força dels Sindicats, haguessin declarat la guerra a mort als feixistes, aquests estarien avui dia reduïts a no res. No ho varen fer i davant els audaçs avenços dels "nazis" es varen accontentar amb reclamar "serenitat" als seus membres.

Malgrat tot, el "Front de Ferro", integrat per comunistes, socialistes, demòcrates, etc., és una muralla fins avui inexpugnable, on s'han desfet tots els atacs dels hitlerians, la lluita electoral es presenta en dos grans fronts: Feixistes i anti-feixistes.

Estant les coses així, la serenitat preconitzada pels socialistes té que fracassar. Per altra banda, es molt dubtós que després de l'assalt al Poder per part de Von Papen; que no ha estat altra cosa que la preparació per a la presa del Poder per part d'Hitler, cas que aquest resulti derrotat a les eleccions (que es gairebé segur que ho serà), aquells es conformen democràticament a deixar el Poder.

O es decideixen els socialistes a implantar la seva dictadura, o irremissiblement els feixistes assaltaran el Poder i Alemanya caurà sotmesa als mit-

VON PAPEN

seva vista i esperen amb ànsia el resultat de les mateixes.

Venen les eleccions alemanyes precedides d'un rastre de sang en els carrers de les principals ciutats alemanyes, en les lluites sostingudes entre els hitlerians i els demòcrates de totes les tendències des dels comunistes als social-cristians.

Avui viu Alemanya en plena Dictadura. El Govern Von Papen-Schleicher, ha destruït els més elementals principis democràtics que estaven consignats en la Constitució de Weimar. La política interior del Govern ha estat de franca hostilitat cap a les classes productores, després de la disminució de la pensió d'invalidesa, de l'augment del preu de la sal per la introducció del nou gravamen, li correspongué després a l'impost sobre els salaris, a la disminució del 20 per cent dels socors pagats a més de quatre milions d'obrers parats parcials, els salaris dels qual es inferior al total del socor als sense feina. Tot això junt amb les tarifes aranzelàries augmentant els impostos duaners, el qual ha fet augmentar en pocs dies el cost de la vida en un deu per cent.

Totes aquestes mesures han tingut la virtut d'augmentar l'hostilitat de les classes obreres cap al Govern Von Papen. La signatura d'aquest pacte de Lausana ha posat en difícil situació el partit nacionalista d'Hitler, puix que de tots es sabut que l'actual Govern pujà al Poder per la pressió d'Hitler. Si bé els alemanys han aconseguit en el pacte de Lausana una gran ventajeta, no ha estat certament el que esperaven els nacionalistes. D'aquí l'actitud d'aquests que aparentment

HITLER

litars, que ansien revivre el seu antic esplendor d'abans de 1914 i acceleraran tot el possible la reconstrucció d'un gran exèrcit disposat a la "revanche".

JOSEP GRAU I JASSANS

LA MODERNITZACIÓ DE XINA

Aviat tindrà serveis de radiocomunicació

Acaba d'arribar-se a un conveni entre el ministre de Comunicacions de Xina i la Companyia Mackay de Ràdio i Telegrafia per a establir l'intercanvi de servei radiotelegràfic entre Xina, els Estats Units i les Illes Filipines i d'Hawai.

Amb aquesta incorporació de Xina queda complet el servei transpacífic de comunicacions telegràfiques.

El ministre xinès de Comunicacions ha arribat també a un acord amb la Companyia Elèctrica Xina per a la construcció de quatre estacions de ràdio, dos emissors i dos receptors, que asseguraran les comunicacions radio-telefòniques en l'interior del milenari país, fins fa poc tan aferrat a llurs velles tradicions.

Una de les emissores estarà situada a Xang-Hai, i en aquesta mateixa població, testimoni recent de les diferències xino-japoneses, es construirà una gran estació de ràdio, que permetrà comunicar des de qualsevol part del món amb els 100.000 telèfons que ja té Xina.

La discussió del nostre Estatut, vist per la premsa estrangera

Indicant l'estat actual d'Espanya el diari francès "La Depeche" al referir-se a l'Estatut diu el següent:

"I l'Estatut? Quina lentitud en la votació dels seus diversos articles! Amb quin metodisme inflexible s'aplica a les Corts espanyoles el reglament fins a desnaturalitzar, i fins hi tot fer-lo desconegut el projecte inicial sortit de la Generalitat! Quantes decepcions a Barcelona! Lluç seguit d'esmenes i més esmenes han tret del primitiu projecte tot allò que el podia fer estimar als catalans.

I així ens trobem davant d'una opinió pública cada vegada més decebuda, d'un país fidel cegament als seus ideals; de gentes que s'alarmen o fan com si s'alarmessin, i encara davant d'unes agrupacions mal informades i per tant incomprensibles que no volen veure la trajectòria beneficiosa per al país davant de les justes aspiracions de Catalunya.

Aquest és en línies generals l'espectacle depriment al que actualment assistim.

LES ROSES CATALANES

EL ROIG I EL CADMI SON ELS COLORS QUE DOMINEN EN ELLES

La persistència d'un floricultor català enderiat en enviar roses, instigat per un noble estimul, al concurs anual de París que se celebra a Gagatelle, i obtenint un any darrera l'altre els millors premis i les més falagueres recompenses i el que és més, el reconeixement mundial, puix que a Bagatelle hi concorren roses de tot el món de les excel·lències d'unes roses exides, d'un humil recó de Sant Feliu del Llobregat, ens ha fet desitjar una visita al nostre laboratori, al roserar de Pere Dot que aquest és el pacient guanyador del concurs internacional de roses de l'any 1932.

COM ES FA EL CONCURS ANUAL DE ROSES A BAGATELLE

Al concurs anual de roses a Bagatelle (París), s'hi envien les plantes dos anys abans, i hi són constantment estudiades. Generalment — ens diu Pere — s'envien per l'autumne i resten tot l'any següent i l'altre fins la Primavera que és quan s'atorguen els premis.

Cada cop és més difícil aquest concurs — ens diu amb l'intima satisfacció que dona el triomf. Ara el Jurat passa dues vegades l'any. Per la Tardor, anota la sanitat, el vigor i l'abundància de flors i, per Primavera, a més d'aquestes qualitats ja esmentades es fixa en la, podríem dir-ne, novetat artística de la planta i la duplicatura de la flor.

—Expliqueu-nos això de la duplicatura.

—Molt senzill; vol dir la quantitat de pètals que forma el botó de la rosa.

Amb pas mesurat, Pere Dot, s'endinsa pels bancals florits del seu port i nosaltres el seguim; però el nostre ritme és més adalaterat — fa mitja hora que hem deixat la confusió dels passos de vianants, les zones de precaució, les parades d'autòmbus i les direccions interdites — i no fem més que tenir causa amb els troncs espinosos que s'escampen ca i enllà.

Per donar-nos un exemple de tot el dit, del vigor de la planta i la verdor i lluentor de les fulles, ens mostra Pere Dot la rosa que obtingué el segon premi, l'any passat. La rosa "Silva Leixa" és una rosa groguenca, exuberant i de perfum exquisit. Porta el nom de la filla del floricultor Leixa de Granada. És una rosa de dites plenes que tenen de vint-i-cinc pètals en amunt.

També hi ha la rosa semidoble i la senzilla que té cinc pètals com l'englantina de bosc. És una rosa que entusiasma els anglesos. El gust de la nostra gent es decanta per la rosa plena.

Tornant al concurs de Bagatelle, insisteix Pere Dot en les dificultats que cal vèncer, puix que hi han pocs premis i molts concorrents.

—Aquest és l'any que n'hi ha hagut més. Cent quaranta-sis varietats i només se'n podien premiar sis.

—En què consisteixen els premis?

—En dues medalles d'or, una a la millor rosa francesa i l'altre a l'estrangera i quatre certificats que van de l'1 al 4. De forma que el certificat nombre 1 és el segon premi o sota medalla.

Fa dos anys, també la vaig tenir la medalla d'or. Fou amb la rosa "Stuart"; però hi concorrien només quaranta-sis varietats.

—El triomf de la, rosa catalana aquest any — diem nosaltres — és, doncs, definitiu...

Pere Dot va amb una navalleta als dits que talla més que el vent, i és tot el seu instrumental. S'ha aturat davant d'una planta i amb un nobil gest, euriàtic, una flor, d'un to rosa calent, tirant a cadmi, ha estat segada per la fina navalleta de Pere Dot.

—Ací la tenim, la rosa d'enguany; "Lluís Briñas" és el seu nom. Pertany al d'un filàntrop base al qual han aixecat un monument en vida al Parc de Bilbao.

LES ROSES CATALANES SON CONEGUES ARREU DEL MON

Aspirem la seva fragància i notem en el perfum, el mateix que hem notat en

totes les altres roses, diríem que és la característica de les roses genuïnes de Pere Dot: tenen un perfum de fruit.

També hem fet una altra observació i cuitem a dir-la:

—En totes les vostres roses hi domina el groc, que dona a la flor, sigui quin sigui el seu color dominant, aquest to calent, avellutat que les fa inconfusibles amb cap més. Seria això la característica de la rosa catalana?

Aquest ha estat el motiu que ens ha guiat a visitar el jardí experimental de Sant Feliu, extraure el secret de la rosa catalana, puix que catalana ha de considerar-se la rosa aclimatada en l'únic laboratori de floricultura rosària de Catalunya, que és el de Pere Dot, i del qual en surten exemplars únics, d'excelsa bellesa coneguts arreu del món.

El creador de roses, amb una humilitat digna de tan noble professió, ha trobat tot fent empelts i difícils creuaments, un tipus de rosa que ell en diu "Pernetianne" perquè fou el floricultor Pernet que l'introduí de l'Orient.

La rosa originària és l'espècie dita "Persienne Yellow". Els que la cultiven en diuen "Pernetianne" en memòria del que la hibridà per primer cop; però les "Pernetianne" d'En Dot, que són a tots els catàlegs de roses del món són conegudes com constituint una espècie, amb característiques pròpies, i en diuen "Dotianes".

Permeteu-me que us digui, un llec amb matèria de floricultura com sóc, que si pel món hi han unes roses conegudes per la sèrie de "Dotianes" perquè les signa En Pere Dot, aquestes roses les podem i devem considerar catalanes.

La nostra percepció, extracientífica si voleu, n'ha tingut prou amb constatar un fet innegable: l'existència d'un perfum de polpa madura, i una gamma de colors, fosca, avellutada, única, que va del groc cadmi al roig quasi negre.

A Pere Dot sembla complaure aquest nostre abrandament i confirma:

—Sí, és el que els francesos a Bagatelle, em deien: "C'est comme les oranges de votre pays"!

COM S'OBTE UNA NOVA FLOR

—El públic no comprèn aquest treball — ens diu sense cap rancúria Pere Dot —. No capeix la paciència que cal tenir per arribar a obtenir el que un vol. De vegades una senzilla pol·linització dona una flor espertant — pel públic s'entén — que no pas el resultat que s'obté de vegades després d'anys de treball i que només pot apreciar l'entès en la matèria.

Hi han sorpreses com el salt enrera, en què la rosa que s'espera d'un color determinat, torna altra vegada al color d'origen.

—Com l'obteniu una flor nova?

—Tenint en compte que a la rosa masculinitzada és la que determina el color i la femella, la que dona a la nova planta el tipus vegetatiu, s'obtenen les varietats pol·linitzant o sigui fent els encreuaments amb el polen.

L'operació és lenta i complicada, teò-

ricament és senzill això de combinar el color d'una flor amb el tipus d'ur altre però en la pràctica no sempre surt. L'obtenció d'una flor volguda és a base de petites victòries, corregut defectes, fins a la fi que s'obté un producte si no exacte molt aproximant.

Hi ha el factor casualitat que no és gens despreciable. Per exemple hi han fenòmens coneguts per dimorfisme que fa que en una planta hi hagi una branca que ha fet el salt enrera. D'aquí s'empelta i s'obtenen variacions. Aquests fenòmens no acostumen a passar fins la quarta generació.

Pere Dot ens ha dit tot això jugant sempre amb la navalleta que infadigable talla i talla sempre descongestionant les plantes, desfent lligaments, etc. El creador de roses és un vertader artista, un artista que no sols treballa amb la forma i el color, té una altre ingredient que manipula amb màgica delectança i és el perfum.

La rosa catalana fa olor de fruit.

LA ROSA "FRANCESC MACIÀ"

La navalleta joganera ha tallat una rosa plena, apretada de forma, d'un roig de sang, quasi negre. La seva olor és fresca, encoratjadora, comunica optimisme.

—Es la rosa "Francesc Macià" — diu Pere Dot posant-la en les nostres mans — A Holanda ja hi ha una rosa anomenada "President Macià", per a això jo he batejat la meua "Francesc Macià", així no hi ha confusions.

Fou en una visita que em féu el president i en passar junt a la planta no pogué per menys que sentir-se atret per la vigoria i avellutament del color vermell d'aquesta flor.

DUES ROSES INEDITES, LA "CATALONIA" I LA "SASTAGO"

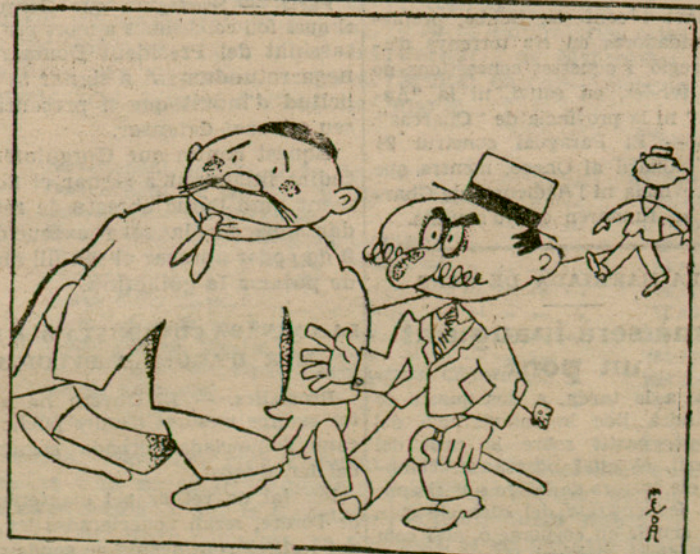
També ens mostra la rosa "Catalonia", dita així per diferenciar-la de la rosa "Catalunya", que ha llançat el floricultor francès Monin, i la rosa "Sastago". Totes dues són inèdites i seran llançades al mercat l'any proper.

Aquesta darrera que porta el nom de la Comtesa de Sastago, muller del marqués de Monistrol, d'on Pere Dot és fill, cridarà molt l'atenció i està designada per a fer un gran paper. És la síntesi dels colors genuïns de la rosa catalana el groc i el vermell arribant a la particularitat que els pètals de dintre són vermells i de fora són grocs i el conjunt fa la nostra ensenya barrada.

Per l'any que ve Pere Dot prepara una rosa "Pernetianne", perdó voleu dir "Dotiana", que encara no coneix ningú. Porta per nom "Angels Matheu".

El sol s'ha post, l'immens roserar d'En Pere Dot exhala tot el seu perfum que abans m'ha fet confondre aquest jardí en un hort. Els colors càlids de les nostres roses, les genuïnament catalanes, fulgueren sobre el verd blau de les fulles ensulfatades.

MACIÀ PASQUAL

DESPRES DEL MITING

—I jo, com que abans de tot sóc espanyol, des d'ara sols gastaré els "paños" d'Anglaterra...

De "El Liberal", de Madrid.)